

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(září 2024)

★ Více než sto společností podepsalo závazky EU k podpoře důvěryhodného a bezpečného vývoje umělé inteligence

Komise dne 25. září oznámila více než sto společností, které jsou prvními signatáři Paktu EU o umělé inteligenci a jeho dobrovolných závazků. Signatáři jsou nadnárodní korporace a evropské malé a střední podniky z různých odvětví, včetně IT, telekomunikací, zdravotní péče, bankovníctví, automobilového průmyslu a letectví. Pakt podporuje dobrovolné závazky průmyslu začít uplatňovat zásady aktu o umělé inteligenci před jeho vstupem v platnost a posiluje spolupráci mezi Úřadem EU pro umělou inteligenci a všemi příslušnými zúčastněnými stranami, včetně průmyslu, občanské společnosti a akademické obce.

V dobrovolných závazcích Paktu EU o umělé inteligenci se zúčastněné společnosti vyzývají, aby se zavázaly k nejméně třem hlavním opatřením:

Strategie správy UI na podporu zavádění UI v organizaci a úsilí o budoucí soulad s aktem o umělé inteligenci.

Mapování vysoce rizikových systémů UI: Identifikace systémů UI, které budou podle aktu o umělé inteligenci pravděpodobně klasifikovány jako vysoce rizikové

Podpora gramotnosti a informovanosti zaměstnanců v oblasti umělé inteligence, zajištění etického a odpovědného rozvoje umělé inteligence.

Kromě těchto hlavních závazků se více než polovina signatářů zavázala k dodatečným závazkům, včetně zajištění lidského dohledu, zmírňování rizik a transparentního označování určitých typů obsahu vytvořeného umělou inteligencí, jako jsou deepfakes.

Více informací je k dispozici v angličtině zde: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-pact#ecl-inpage-Signatories-of-the-AI-Pact>

Priority Maďarského předsednictví v Radě EU

Maďarsko, které předsedá Radě EU do konce roku 2024 od září informuje v jednotlivých výborech Evropského parlamentu o svých prioritách, další slyšení proběhnou v říjnu.

Ústavní záležitosti

Dne 19. září **ministr pro záležitosti Evropské unie János Bóka** zdůraznil potřebu reformovat EU pro nadcházející rozšíření a poslancům Evropského parlamentu sdělil, že předsednictví počítá se dvěma diskusemi na úrovni ministrů o budoucnosti Evropy. Vyjádřil obavy o zachování interinstitucionální rovnováhy při reformě rámcové dohody mezi EP a Komisí a jako další priority zmínil transparentnost zájmového zastoupení, přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a vznik etického orgánu EU.

Poslanci debatovali o otázkách včetně postoje maďarské vlády k hodnotám EU a dodržování rozsudků Soudního dvora EU. Mnozí vyjádřili znepokojení nad nedávnými návštěvami předsedy vlády v Moskvě a Pekingu, zatímco jiní se vyslovili pro posílení úlohy vnitrostátních orgánů v rozhodovacím procesu EU. Diskutovalo se také o oznámení Maďarska, že bude usilovat o výjimku z migračních pravidel, a o postoji jeho národního shromáždění, že by měly být zrušeny evropské volby.

Poslanci Evropského parlamentu vznesli otázky ohledně důvěryhodnosti tvrzení předsednictví, že se zasazuje o lidská práva a demokracii, vzhledem k obavám ohledně právního státu v souvislosti s vládou a jejími vazbami na Čínu a Rusko. Rovněž vznesli dotaz na důležitost řešení celosvětového pronásledování křesťanů a na plány užší spolupráce s partnerskými zeměmi a zeměmi původu v oblasti navracení a zpětného přebírání osob.

Pokud jde o oblast Justice a vnitra, slyšení ve výboru LIBE a JURI dosud neproběhlo, z programu předsednictví však vyplývá:

Předsednictví věnuje zvláštní pozornost boji proti terorismu a organizované trestné činnosti a posilování operativní spolupráce v oblasti prosazování práva, což zahrnuje zhodnocení dosavadních opatření přijatých na úrovni Unie za účelem účinného boje proti závažné a organizované trestné činnosti, jakož i zkušeností sdílených mezi členskými státy, a to ve spolupráci s členskými státy s cílem připravit vymezení cílů pro příští legislativní cyklus. Maďarské předsednictví je odhodláno posílit spolupráci v oblasti vymáhání práva a justiční spolupráci při prevenci, odhalování a vyšetřování převaděčství a obchodování s lidmi a zvýšit účinnost výměny informací. Maďarské předsednictví se rovněž zaměřuje na boj proti obchodování s drogami a podporuje provádění protidrogové strategie a akčního plánu EU a plánu EU pro boj proti obchodování s drogami a organizované trestné činnosti. Významné místo v programu

zaujímá rovněž boj proti nedovolenému obchodování s kulturními statky a trestná činnost v oblasti životního prostředí.

Organizovaná kyberkriminalita představuje velkou hrozbu pro základní práva, kritickou infrastrukturu a konkurenceschopnost. Předsednictví věnuje zvláštní pozornost zajištění bezpečného prostředí pro děti, a to jak offline, tak online. Předsednictví bude i nadále pracovat na vypracování dlouhodobého legislativního řešení pro prevenci a boj proti sexuálnímu zneužívání dětí online a na revizi směrnice proti sexuálnímu vykořisťování dětí. V souvislosti s elektronickou přeshraniční justiční spoluprací představuje tato problematika řadu výzev na vysoké úrovni, a to jak z hlediska trestního práva hmotného, tak z hlediska práva procesního. Předsednictví je připraveno podporovat dialog s cílem nalézt účinná a perspektivní společná řešení a zároveň se aktivně podílet na vypracovávání postojů EU na mezinárodní úrovni, zejména na probíhajících jednáních o boji proti kyberkriminalitě v rámci OSN. V návaznosti na úspěšnou a otevřenou diskusi o evropském konsensu ohledně uchovávání údajů a přístupu k údajům v oblasti prosazování práva v souladu se základními právy hodlá maďarské předsednictví pokračovat v budování důvěry mezi příslušnými aktéry. Je třeba zdůraznit význam odborné přípravy, informování a komunikace o prioritách EU v oblasti prosazování práva v členských státech i v institucích, agenturách a orgánech EU.

V oblasti spolupráce v oblasti trestního soudnictví považuje maďarské předsednictví za prioritu pokračování diskuse o budoucnosti trestního práva a vypracování vzorových ustanovení, která shrnuje práci předchozích předsednictví. Maďarské předsednictví bude rovněž pokračovat ve svém závazku podporovat oběti a bojovat proti korupci a bude pokračovat v legislativní práci s cílem zahájit interinstitucionální jednání. Maďarské předsednictví bude pokračovat v úsilí o další zefektivnění struktur krizového řízení EU, jejichž cílem je podpořit odolnost Evropy a naší příslušné kritické infrastruktury schopné reagovat na přírodní hrozby a hrozby způsobené člověkem, zejména na povodně.

V rámci justiční spolupráce bude maďarské předsednictví iniciovat dialog na podporu efektivních právních řešení, která jsou v souladu s rychlým rozvojem přeshraničních procesů. Právní oblast musí rovněž přispívat k celkové konkurenceschopnosti EU, proto maďarské předsednictví usiluje o rozvoj regulačního rámce občanské justiční spolupráce s přihlédnutím k aspektům konkurenceschopnosti a o stanovení jejich kritérií pro příští institucionální cyklus. V tomto duchu bude maďarské předsednictví pokračovat v jednáních o návrhu směrnice o harmonizaci některých aspektů insolvenčního řízení. Zvláštní výzvu představuje rovněž otázka paralel a rozdílů obsažených v judikatuře mezinárodního řešení sporů a evropské judikatuře, kterou předsednictví plánuje projednat spolu s riziky nadměrné regulace v EU a zdůraznit deregulaci za účasti zástupců zákonodárců, právníků a veřejnosti, která hledá právo. Maďarské předsednictví je odhodláno zlepšit přístup ke spravedlnosti, celkovou účinnost a odolnost soudních systémů a rozvoj systémů na podporu přeshraniční justiční spolupráce, přičemž zohlední význam řešení hrozeb, které představuje digitální svět, a zejména ochranu zranitelných skupin. Digitální připravenost Evropské

unie, podpora překonávání digitálních rozdílů, jakož i využití potenciálu, který nabízejí digitální technologie a využití umělé inteligence pro justiční účely, jsou klíčem ke konkurenceschopnosti EU i jejích členských států. Je důležité úzce spolupracovat s příslušnými mezinárodními organizacemi a účinně a cíleně zastupovat zájmy EU a jejích členských států se zvláštním zaměřením na aspekty konkurenceschopnosti. V oblasti spolupráce v oblasti e-justice je naším cílem prozkoumat možnosti využití umělé inteligence v oblasti justice v návaznosti na přijetí aktu o umělé inteligenci, zejména za účelem zlepšení přístupu ke spravedlnosti. Vytvoření základů pro budoucnost e-justice a politických směrů v této oblasti prostřednictvím příslušné strategie e-justice a akčního plánu na období 2024-2028 umožňuje včas rozvíjet nové projekty a řádně na ně navazovat. Jedním z klíčových prvků v této souvislosti je identifikace a podpora potenciálu inovativních technologií v oblasti justice. Je rovněž nezbytné přeměnit digitální příležitosti v praktická řešení, zejména usnadněním příprav na uplatňování nových pravidel přeshraniční justiční spolupráce a digitalizace justice a podporou vzájemné výměny zkušeností mezi členskými státy. V oblasti civilní justiční spolupráce bude maďarské předsednictví rovněž usilovat o pokrok v legislativní práci týkající se ochrany zranitelných dospělých osob, přizpůsobení pravidel mimosmluvní občanskoprávní odpovědnosti umělé inteligenci a práva rozhodného pro účinky postoupení pohledávek na třetí osoby, jakož i o usnadnění jednání s cílem pokročit v dalších otevřených legislativních spisech. Maďarské předsednictví přikládá velký význam podpoře procesů na ochranu základních práv a v tomto duchu budeme pokračovat v jednáních o přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech a o harmonizaci vnitrostátních postupů orgánů pro ochranu údajů.

Vnější rozměr azylu a migrace je významnou prioritou maďarského předsednictví. Řešení základních příčin migrace, jakož i usnadnění a rozvoj spolupráce s klíčovými zeměmi původu a tranzitu jsou zásadní pro řešení dlouhodobých výzev, které migrace představuje. Zásadní význam má vytvoření a realizace komplexních partnerství pro účinnou spolupráci mezi EU a zeměmi v klíčových regionech v souladu s operačním koordinačním mechanismem pro vnější rozměr migrace (MOCADDEM). Západní Balkán a země podél Hedvábné stezky jsou pro nás hlavní regionální prioritou. Zároveň vzhledem k rostoucímu počtu krizí na africkém kontinentu a zvyšující se sociální, hospodářské a politické nestabilitě v regionech, které podle očekávání povedou k masivním migračním tokům, jež budou představovat velkou výzvu pro evropskou bezpečnost, budeme během maďarského předsednictví věnovat zvláštní pozornost monitorování konfliktů, humanitárních výzev a bezpečnostní situace v oblasti Sahelu a rozvoji příslušných strategických priorit a možných místních partnerství. Integrace regionu západního Balkánu hraje klíčovou roli při zajišťování bezpečnosti Evropy v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Maďarské předsednictví proto hodlá aktivně podporovat spolupráci se zeměmi tohoto regionu v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a bude pokračovat v práci v rámci dialogu EU a západního Balkánu v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, který zahrnuje i usnadnění přípravy ministerské konference v tomto regionu. Maďarské předsednictví bude rovněž dále přispívat k pokračování transatlantických vztahů v oblasti spolupráce v

oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí tím, že bude pokračovat v práci v rámci dialogu EU a USA v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a bude pokračovat v jednáních o dohodě o předávání digitálních důkazů. Maďarské předsednictví bude dále pokračovat v navazování na justiční otázky související s ruskou agresivní válkou proti Ukrajině, zejména na práci prováděnou v rámci a s podporou Eurojustu.

Více informací je k dispozici v angličtině zde: <https://hungarian-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

Draghiho zpráva o konkurenceschopnosti EU

V září byla na žádost předsedkyně Komise Ursuly von der Leyen, zveřejněna zpráva Maria Draghiho o konkurenceschopnosti EU.

Zpráva uvádí, že EU se musí zaměřit na tři klíčové otázky: odstranění rozdílu v inovacích oproti USA a Číně; vypracování společného plánu, který by propojil cíl dekarbonizace se zvýšením konkurenceschopnosti; a posílení bezpečnosti Evropy a snížení její závislosti na zahraničních ekonomických mocnostech.

Udržení evropského způsobu života bude záviset na zlepšení konkurenceschopnosti a zlepšení konkurenceschopnosti vyžaduje užší spolupráci a integraci mezi evropskými státy. Účelný program konkurenceschopnosti by dle zprávy vyžadoval roční financování ve výši 750 až 800 miliard EUR na projekty, jejichž cíle již EU schválila. Část těchto peněz by mohla pocházet ze soukromých zdrojů, ale část by musela být zajištěna také prostřednictvím veřejných investic, včetně nového společného dluhu vydaného speciálně na financování klíčových společných projektů.

V rozpravě, která následovala po Draghiho vystoupení v Evropském parlamentu 26. září, řada poslanců souhlasila s jeho analýzou, že ekonomika EU musí urychleně změnit směr. Podle nich by se EU měla zaměřit na hospodářskou soutěž a inovace v klíčových průmyslových odvětvích spolu s většími veřejnými a soukromými investicemi do sociální, ekologické a digitální transformace. Někteří poslanci EP vyzvali k větší suverenitě a volnějším trhům a zdůraznili, že boj proti změně klimatu sabotuje ekonomiku EU. Jiní poznamenali, že růst je slučitelný s čistými inovativními technologiemi a sociálními investicemi, které pomohou občanům přizpůsobit jejich dovednosti.

Kompletní Draghiho zpráva je k dispozici v angličtině zde: https://commission.europa.eu/document/download/97e481fd-2dc3-412d-be4c-f152a8232961_en?filename=The%20future%20of%20European%20competitiveness%20-%20A%20competitiveness%20strategy%20for%20Europe.pdf

Analýza zprávy Think-tanku CEPS je k dispozici v angličtině zde: <https://www.ceps.eu/ceps-publications/a-critical-first-response-to-mario-draghis-competitiveness-report/>

Národní monitorovací mechanismy v rámci Paktu EU o migraci a azylu: pokyny pro členské státy EU

Agentura EU pro základní práva (FRA) zveřejnila dne 19. září nové pokyny pro členské státy ohledně zřízení nezávislých vnitrostátních mechanismů pro sledování dodržování základních práv při hraničních kontrolách a v azylových řízeních.

Dle FRA by se všemi lidmi, kteří vstupují do EU, by se mělo zacházet důstojně a měla by být respektována jejich základní práva. Podle nových azylových a migračních pravidel musí země EU vytvořit odpovídající mechanismy pro sledování dodržování základních práv při kontrole nově příchozích osob a posuzování žádostí o azyl na vnějších hranicích EU. Tato pravidla vyžadují, aby agentura FRA poskytla zemím EU obecné pokyny, jak to nejlépe provést. Ve své nejnovější příručce o nezávislých vnitrostátních mechanismech vypracovala agentura FRA následujících devět klíčových úvah:

Nezávislost - být nezávislý a nebýt přidružen k žádnému orgánu odpovědnému za řízení azylu, hranic a migrace.

Působnost - sledovat všechny činnosti a zacházení se státními příslušníky třetích zemí při prověřování a posuzování žádostí o azyl na vnějších hranicích EU.

Pravomoci - mít možnost provádět kontroly kdykoli a kdekoli, bez omezení.

Vyšetřování - zaznamenávat tvrzení o porušování práv a vyřizovat stížnosti.

Personální zajištění - mít dostatek kvalifikovaných pracovníků k efektivnímu výkonu své práce.

Finance - mít dostatek finančních prostředků k účinnému plnění svých povinností.

Odpovědnost - veřejně informovat o rozsahu své práce a poskytovat klíčová zjištění a doporučení.

Synergie - pracují společně se stávajícími mechanismy monitorování práv.

Spolupráce - spolupracují s dalšími orgány pro migraci a ochranu údajů.

Pokyny rovněž nastiňují stávající základní a lidskoprávní rámce, které se vztahují na screening a azylové hraniční řízení. Kromě toho odkazuje na související pokyny agentury FRA a dalších příslušných agentur EU pro správu hranic. Účinné a nezávislé monitorování základních práv snižuje riziko porušování základních práv a chrání oběti porušování práv. Podporuje také vyšetřování údajných porušení, zvyšuje transparentnost a odpovědnost a důvěru ve veřejné orgány. Jedná se o druhé pokyny agentury FRA k základním právům, které podporují provádění paktu. První se týkalo vyšetřování údajného špatného zacházení na hranicích.

JUDIKATURA:

SDEU: Rozsudek Soudního dvora ve věci C-432/23, Ordre des avocats du Barreau de Luxembourg, ze dne 26. září 2024

Soudní dvůr EU dne 26. září vydal svůj rozsudek ve věci C-432/23 – předběžná otázka Lucemburské advokátní komory ohledně výměny informací v oblasti daní, v němž rozhodl, že Lucemburská právní úprava, která plošně rozlišuje úroveň ochrany advokátního tajemství v různých oblastech právní praxe, je nepřiměřená a v rozporu s unijním právem.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala výkladu čl. 17 odst. 1 a 4 a čl. 18 odst. 1 směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS a článku 7 Listiny základních práv Evropské unie a o platnosti směrnice 2011/16 s ohledem na článek 7 a čl. 52 odst. 1 Listiny.

Návrh byl podán v rámci sporu mezi F SCS, advokátní kanceláří založenou jako komanditní společnost v Lucembursku, a Ordre des avocats du barreau de Luxembourg (dále jen „OABL“) a Administration des contributions directes (Lucembursko), který se týkal příkazu k poskytnutí informací a dokumentů vydaného posledně uvedeným orgánem společnosti F a pokuty uložené společnosti F za nesplnění tohoto příkazu. O podrobném shrnutí skutkového stavu věci a stanoviska generální advokátky jsme informovali na [Advokátním deníku](#).

Dle SDEU článek 7 Listiny, který uznává, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace, odpovídá čl. 8 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“) (rozsudek Orde van de Vlaamse Balies a další, bod 25). Článek 7 Listiny proto nutně zaručuje důvěrnost takového právního poradenství, pokud jde o jeho obsah i existenci. Právní poradenství poskytované advokátem požívá, bez ohledu na oblast práva, které se týká, zvýšené ochrany zaručené článkem 7 Listiny pro komunikaci mezi advokátem a jeho klientem. Z toho vyplývá, že takový příkaz, jako je příkaz dotčený ve věci v původním řízení, představuje zásah do práva na respektování komunikace mezi advokátem a jeho klientem zaručeného tímto článkem.

Směrnice 2011/16 se týká správní spolupráce a výměny informací mezi členskými státy v oblasti daní. Její čl. 1 odst. 1 stanoví, že „stanoví pravidla a postupy, podle

nichž členské státy vzájemně spolupracují za účelem výměny informací, které jsou předvídatelně důležité pro správu a vymáhání vnitrostátních právních předpisů členských států týkajících se daní uvedených v článku 2“.

Pro účely výměny informací na žádost stanovené směrnicí 2011/16 zákonodárce Unie pouze stanovil povinnosti, které mají členské státy vůči sobě navzájem, a zároveň je oprávnil nevyhovět žádosti o informace, pokud by provedení požadovaných šetření nebo shromažďování dotčených informací bylo v rozporu s jejich právními předpisy. Zákonodárce EU tedy ponechal na členských státech, aby zajistily, že jejich vnitrostátní postupy shromažďování informací pro účely této výměny budou v souladu s Listinou, zejména s článkem 7.

Z toho vyplývá, že skutečnost, že systém výměny informací na žádost stanovený v kapitole II oddílu I směrnice 2011/16 neobsahuje ustanovení týkající se ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokátem a jeho klientem v rámci shromažďování informací, které je v pravomoci dožádaného členského státu, neznamená, že tato směrnice porušuje článek 7 a čl. 52 odst. 1 Listiny. Z této směrnice totiž vyplývá, že v souladu s čl. 51 odst. 1 Listiny přísluší každému členskému státu, aby v rámci vnitrostátních postupů zavedených pro účely tohoto shromažďování zajistil zvýšenou ochranu komunikace mezi advokátem a jeho klientem zaručenou článkem 7 této Listiny. Každý členský stát tedy musí zejména zajistit, aby jakékoli omezení výkonu práv zaručených článkem 7, které vyplývá z těchto vnitrostátních postupů, bylo „stanoveno zákonem“ ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny.

V projednávaném případě, jak zdůraznila generální advokátka v bodě 50 svého stanoviska, článek 177 AZ tím, že téměř zcela vyjímá ze zvýšené ochrany, kterou musí advokátní tajemství požívat podle článku 7 Listiny, obsah poradenství poskytovaného advokáty v daňových záležitostech, tedy celé odvětví práva, v němž mohou advokáti radit svým klientům, zbavuje tuto ochranu v tomto odvětví práva jejího samotného obsahu. Naproti tomu sporný příkaz v části, v níž se zdá, že vychází z předpokladu, že nevymahatelnost advokátní mlčenlivosti vyplývající z článku 177 AO opravňuje daňové orgány k tomu, aby si vyžádaly celý spis, který má F k dispozici, včetně zejména podrobností o obsahu veškeré komunikace mezi F a jeho klientem, přestože rady poskytnuté F, týkající se vytvoření určitých podnikových investičních struktur, se podle F netýkají daňových záležitostí, dále rozšiřuje rozsah porušení podstaty práva chráněného článkem 7 Listiny.

Soud konstatoval, že takové vnitrostátní ustanovení, jako je § 177 AZ, a jeho použití v projednávaném případě prostřednictvím napadeného příkazu, se zdaleka neomezují na výjimečné situace a porušují podstatný obsah práva zaručeného článkem 7 Listiny samotným rozsahem porušení profesního tajemství, které povolují, pokud jde o komunikaci mezi advokáty a jejich klienty. Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že takový soudní příkaz, jako je sporný příkaz, založený na takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 177 odst. 2 AZ, porušuje základní obsah práva na respektování komunikace mezi advokáty a jejich klienty, a představuje tudíž zásah, který nelze odůvodnit.

Kompletní text rozsudku je k dispozici zde:
<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-760/22&language=CS>

ESLP: Rozsudek ve věci Fabbri a další proti San Marinu (čísla stížností 6319/21, 6321/21 a 9227/21), ze dne 24. září 2024

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) rozhodl jednomyslně ve věci Fabbri a další proti San Marinu, že nedošlo k porušení článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na přístup k soudu) ve vztahu k jednomu ze stěžovatelů, panu Forcellinimu (stížnost č. 9227/21). Ostatní stížnosti byly zamítnuty jako nepřijatelné.

Případ se týkal tří osob, které podaly stížnost z důvodu, že jejich občanskoprávní nároky, uplatněné v rámci trestního řízení, nemohly být projednány, protože průtahy v trestním řízení vedly k promlčení stíhání v roce 2020. Stellina Fabbriho, Andrey Forcelliniho a Angeline Marro se účastnili trestního řízení jako oběti/poškození údajných trestných činů. V roce 2016 podali pan Fabbri a paní Marro trestní oznámení na třetí osobu, N., pro ublížení na zdraví. Tvrdili, že N. napadl nejprve paní Marro, a následně pana Fabbriho, když se snažil zasáhnout. Ve druhém případě, v roce 2015, se pan Forcellini, tehdy dvanáctiletý, údajně stal obětí šikany během školního výletu. V roce 2018 bylo proti dvěma nezletilým osobám zahájeno z moci úřední trestní vyšetřování pro násilí a pronásledování vůči panu Forcellinimu. V roce 2019 podala matka jeho jménem formální žádost o připojení se jako občanskoprávní strana k trestnímu řízení. V obou případech však vyšetřující soudce nepodnikl žádné kroky, což vedlo k tomu, že obvinění se stala promlčenými a v roce 2020 došlo k zastavení řízení. Stěžovatelé si stěžovali, že kvůli těmto průtahům jim bylo znemožněno, aby jejich občanskoprávní nároky byly projednány v rámci trestního řízení.

Soudci ESLP posuzovali, zda nečinnost státních orgánů a promlčení trestních řízení vedlo k porušení jejich práv podle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který garantuje právo na přístup k soudu. ESLP konstatoval, že v případě pana Forcelliniho, který podal občanskoprávní žalobu více než tři roky po spáchání údajného deliktu, nebyla porušena jeho práva na přístup k soudu, neboť měl jiné možnosti, jak uplatnit své občanskoprávní nároky, například podáním samostatné žaloby. Tuto možnost měl k dispozici okamžitě po oznámení rozhodnutí o zastavení trestního řízení. Pan Forcellini tedy nevyužil všechny dostupné právní prostředky. ESLP dále kritizoval nečinnost vnitrostátních soudů, které umožnily promlčení, ale zároveň uvedl, že nelze požadovat, aby bylo trestní řízení jedinou cestou k uplatnění občanskoprávních nároků. Nedošlo tedy k porušení článku 6 Úmluvy o ochraně

lidských práv a základních svobod. Pokud jde o ostatní stěžovatele (Fabbri a Marro), ESLP rozhodl, že jejich stížnosti byly nepřijatelné, protože nevyužili své právo na připojení se k trestnímu řízení v souladu s vnitrostátním právem San Marina. San-Marinské právo vyžaduje, aby poškozené osoby podaly formální žádost o tento status, což se nestalo. ESLP uvedl, že nárok na občanskoprávní odškodnění musí být jasně a řádně uplatněn dle vnitrostátních pravidel, což stěžovatelé Fabbri a Marro neučinili.

Celé znění rozsudku je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-237239>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK